

Суховецька Л. В.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ ОБРАЗІВ ПРИРОДНИХ РЕАЛІЙ У РОМАНІ У.ГОЛДІНГА *LORD OF THE FLIES*

Стаття аналізує лінгво-стилістичний аспект пейзажних описів у романі У.Голдінга Lord of the Flies. Актуальність роботи зумовлена роллю природи в сюжетно-ідейній характеристиці обраного роману. Всі події твору відбуваються на безлюдному острові, на якому немає жодних ознак цивілізації і, відповідно, природа слугує єдиним, перманентним середовищем виживання дітей. Ідея твору висвітлює співвідношення природного та соціального початку у сутності дитини. Метою статті є окреслення діапазону мовно-стилістичних засобів, використаних автором для створення художніх образів. У результаті мовного аналізу «природного фону» роману Lord of the Flies була запропонована класифікацій лексичних одиниць, які позначають природні реалії в сюжеті твору. Вона охоплює п'ять предметно-понятійних груп, зокрема: об'єкти флори, астральні об'єкти, водні об'єкти, об'єкти земної поверхні, природні явища. З-посеред мовних засобів творення образів об'єктів природи виявили активність метафори, порівняння, епітети, гіперболи, перефрази та гра слів. Метафора як найпродуктивніший засіб образотворчості представлена такими різновидами, як персоніфікація (процесуальна та соматична), артефактна та зооморфна. Окремо було створено семантичну класифікацію експресивних кольористичних характеристик природних реалій. Встановлено, що з метою експресивно-образної вербалізації кольористичних характеристик об'єктів та явищ природи автор роману актуалізує назви металів, дорогоцінних металів, хімічних елементів, коштовних камінь, корисних копалин. На прикладах продемонстровано як опис природи стає інструментом посилення драматичності сюжету. Перспективою розвідки постає можливість аналізу мовного аспекту пейзажних описів усієї творчості У.Голдінга з метою уточнення авторського ідіостилу, його способу світобачення і доповнення художньої картини світу.

Ключові слова: художній образ, природні реалії, пейзажний опис, метафори природи, реципієнтна зона, донорська зона.

Постановка проблеми. Природа в літературі – це зображення, віддзеркалення та пізнання світу природи в письмових творах. Це можуть бути описи ландшафтів, флори, фауни та природних явищ, а також зображення взаємодії людини з навколишнім середовищем. Природа майже завжди є темою постійно присутньою в літературі в усіх культурах та часових періодах, символізуючи такі аспекти людського досвіду, як краса, спокій, сила і життєвий цикл. Письменники апелюють до природи, щоб викликати емоції, створити настрої або атмосферу, що надає символічного значення дії або персонажам, передати глибший зміст своїх творів, а також з багатьох інших причин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз описів природи завжди привертав увагу літературознавців. У пейзажі відображаються особливості літературного напрямку, методу (класицистичний, сентиментальний, романтичний,

реалістичний тощо), жанру (має різний масштаб, виконує різноманітні функції), стилю. Пейзаж може зображати «самостійну» природу або бути функціональним, може виражати ідеї або бути важливим за своїми художніми якостями, сприяти вихованню моральних, естетичних цінностей, релігійних, політичних вподобань тощо. Праці літературознавців, присвячені дослідженню пейзажу пропонують різноманітні класифікації художніх описів природи, характеризують особливості функціонування пейзажів у творах різних літературних напрямів. Узагальнення цих аспектів подано в роботах деяких лінгвістів [7].

Популярними є дослідження описів природи у творчості українських поетів та письменників. Метафори природи М.Рильського і Л.Костенко характеризуються синтезом інтелектуалізму й емоційності [3]. В описах природи Д.Яворницького поєднано описи макросвіту (об'єктів, явищ

природи і місцевості) і мікросвіту людини (емоційного стану персонажа та авторського ідіолекту) [4, с. 171]. Концептуальний напрямок досліджень представлений аналізом особливостей лінгвальної експлікації або самого концепту «Природа», або різноманітних концептів природи, як то концепт «Сонце», «Небо», «Вода», на матеріалі творчості різних письменників або в різних мовах [1; 6].

Метафори природи знаходяться у фокусі уваги навіть екологів, які зазначають, що величезна кількість метафор, які ввійшли в мовленнєвий обіг, впливають на те, як ми сприймаємо, ставимося до природи і поведимося з нею. Критиці підлягають економічні метафори (*biological richness*), механістичні метафори (*repair the ecosystem, the machinery of nature, biocomputer*), антропоморфні метафори, які формують погляд на природу як на піраміду, де людина є вершиною еволюції (*lower orders of creation, power over nature, subhuman species*). Така концептуалізація природи не викликає поваги або позитивних почуттів до природи, навпаки, пропонує концепцію експлуататорських способів життя [10, с. 12] або формує концепцію, згідно з якою людина не просто є «царем природи», а мусить природу і саму себе переробляти і вдосконалювати [1, с. 116]. Отже, лінгвістичні дослідження природного фону є цінним матеріалом для відтворення універсальної, національної та індивідуально-авторської картин світу.

Постановка завдання. Актуальність роботи зумовлена роллю природи в сюжетно-ідейній характеристиці роману У.Голдінга *Lord of Flies*. По-перше, всі події твору відбуваються на безлюдному острові, на якому немає жодних ознак цивілізації і, відповідно, природа слугує єдиним, перманентним середовищем виживання дітей. По-друге, ідея твору висвітлює співвідношення природного та соціального початку у сутності дитини. **Метою** статті є окреслення діапазону мовно-стилістичних засобів творення художніх образів природних реалій. Предметом дослідження є описи об'єктів та явищ природи, об'єктом – засоби формування художніх образів.

Виклад основного матеріалу. Описи природи в художньому тексті є головним предметом зображення пейзажу, який дуже часто під час аналізу твору залишається непоміченими. Пейзаж лишається таким, яким його сприймає реципієнт, автор чи його персонаж. Однак, внутрішня форма кожного слова інакше спрямовує думку і нове сприйняття, залежно від накопиченого у душі запасу, викликає ті чи інші уявлення в слові. Становлення художньо-естетичного інтересу до природи

як самоцінного начала відбувалося поступово. Пейзаж як самодостатня річ, як самостійний жанр формується в західноєвропейському мистецтві лише в добу Ренесансу [1, с. 113].

Пейзаж у художньому творі є одним із найголовніших засобів, що дозволяють висловити уявлення людини про світ та про саму себе. Художні образи природи слугують засобом пізнання природи. Будучи елементом внутрішньої форми художнього твору, пейзаж вважається одним із різновидів опису, який несе значне ідейно-художнє навантаження. Описи природи насичені духовно-філософським та моральним змістом, формують «картину світу», що визначає ставлення людини до всього довкілля. Концепт природи і сам стає основоположним компонентом художньої картини світу. Аналіз «природного фону» художнього твору є невід'ємною частиною вивчення ідіостилу автора. Створюючи художній текст, письменник відбирає мовний матеріал залежно від поставлених завдань і власного світобачення, а також відповідно до обраного ним способу відображення дійсності [4, с. 166]. Пейзажна лірика виявляє «різноманітність авторських індивідуальних стилів» [2, с. 11].

За композиційно-мовленнєвою організацією «опис природи» виокремлюють у мовностілістичну категорію і вважають його можливою і достатньою одиницею художнього твору. Його функціонування відображає й переплітає явища лінгвістичного, екстралінгвістичного та стилістичного характеру, тому його можна вважати фрагментом мовної картини світу письменника [4, с. 166]. Пейзаж є елементом естетико-художнього відображення письменником дійсності, складним, багатоплановим явищем із соціокультурними і прагматичними ознаками. Багатоаспектність реалізована залученням різних лексико-тематичних одиниць, розмаїттям образних засобів, які в процесі вербалізації виявляють індивідуально-авторський світогляд, актуалізують концептосферу авторської свідомості [4, с. 171].

Отже, розглянемо розмаїття образних засобів опису природних об'єктів та явищ у творчості Голдінга, зокрема у романі *Lord of the Flies*. Зазначимо, що у своєму дослідженні послуговуємося термінами «пейзаж» та «опис природи» як синонімічними, а також послуговуємося терміном «концепти природи» для лексичної номінації природних об'єктів та явищ, оскільки вони утворюють при ядерну зону концепту ПРИРОДА, представлену мікроконцептами «Природа як навколишнє середовище» та «Природа як сукупність природ-

них явищ» і можуть виступати самостійними концептами [5, с. 53]. У реціпієнтній зоні концептів природи, тобто природних реалій, представлених у романі, виокремлюємо декілька предметно-понятійних груп, зокрема:

- **група об'єктів флори**, яка ословлює рослинний світ і передає своєрідність флори острову і подана номінаціями *palms, creepers, bushes, forest, leaves*;

- **група астральних об'єктів**, яка інтегрує номінації небесних тіл, як то *sun, moon, sky, stars*, які виявляють чимало типологічних рис як об'єкти образного перефразування;

- **група водних об'єктів** представлена активізацією таких лексико-тематичних одиниць, як *sea, ocean, water*;

- **група об'єктів земної поверхні**: *mountains, cliff, land*;

- **група природних явищ**: *rain, thunder, wind, breeze, morning, evening, heat*.

Одним із найпродуктивніших засобів творення образів природи в цілому є метафора. Метафора демонструє індивідуально-авторське бачення об'єкта, передає неповторність зображуваного предмета чи явища, водночас виявляє специфіку національного світосприймання й мовомислення, зв'язок з літературною традицією. Метафора надає образам природи глибини, багатозначності, вони стають більш емоційно насиченими та експресивними [3]. Метафори постають засобом вираження ключових художніх ідей і маркером індивідуального стилю, і індикатором динаміки образного мовомислення митців. Природа може бути не тільки джерелом натхнення та об'єктом художнього зображення. Метафоризація концептів природи уможливила митцям реалізувати широкий спектр думок і почуттів, викликаних роздумами над вічними проблемами людства [3]. Метафори природи слугують способом вираження краси навколишнього світу чи внутрішнього стану людини часто реалізують культурологічний, історичний або філософський зміст [3].

3-посеред експресивних засобів авторського ідіостилу У.Голдінга високою частотністю відзначається **персоніфікація** як різновид метафори, коли об'єктам і явищам природи надаються риси людини. У концептології персоніфікацію розглядають як третій етап концептуалізації навколишнього світу. «На першому витку когніції людина, пізнаючи навколишній світ, називає об'єкти, на другому – людина у своєму омовленні порівнює себе з природою, на третьому – природі надаються риси живої істоти, людини» [8].

За кількісним параметром, персоніфікація переважає над іншими мовними засобами образності природних об'єктів та явищ. Персоніфіковані образи природи розкривають психо-емоційний стан героїв. Зокрема, антропоморфний прикметник *friendly*, вживаний по відношенню до іменників *water* та *forest*, вказує на ті локації і час, коли діти відчували себе комфортно: *It took Ralph at low water when his nerve was relaxed for the return to the shelter and the still, friendly waters of the lagoon* [9, с. 145]; *The skirts of the forest and the scar were familiar, near the conch and the shelters and sufficiently friendly in daylight* [9, с. 160]. Аналогічно, нестерпність пекучого тропічного сонця, фізична важкість перенесення його випромінювання концептуалізується автором як ворожість (*enmity*) або розгніваний погляд (*an angry eye*) цього солярного об'єкту: *He trotted through the sand, enduring the sun's enmity* [9, с. 15]; *At midday the illusions merged into the sky and there the sun gazed down like an angry eye* [9, с. 70]. Наведені метафоричні вислови актуалізують ознаку небезпеки та шкоди сонця для фізичного стану людини. Лінгвісти, що досліджували концепт «Сонце» зазначають, що поряд зі сприйняттям сонця як джерела тепла, життя і світла, воно асоціюється й зі шкодою, явищем, що згубно діє на землеробство, викликає посухи. «...загальновизнаною є згубна дія надмірної сонячної енергії і на світ природи, і на людське життя, що асоціюється з болем, неприсмними відчуттями, негативним впливом на здоров'я людини. Надмірна сонячна активність викликає посуху та пожежі, що загрожують існуванню людей, тваринного і рослинного світу, завдають матеріальної шкоди» [6, с. 60].

Аналіз емпіричного матеріалу уможливив виокремити на основі структурно-семантичного підходу дві домінуючих моделі персоніфікації: процесуальну та соматичну. **Процесуальна персоніфікація** актуалізована дієсловами із семантикою дій, притаманних саме людині: *the palms talk; palm fronds would whisper; trunks rubbed; the trees of the forest sighed, then roared; the forest opened; the forest burst into uproar; the leaves were roaring; the forests re-echoed; sea breathed; sucking sea; waters went, whispering like the wind*. Наприклад, *The water rose farther and dressed Simon's coarse hair with brightness* [9, с. 188].

Соматична персоніфікація являє собою групу метафор, реалізованих соматичною лексикою, тобто назвами частин тіла людини: *the brow of the mountain; the heads of the forest; mouth of the shelter; backbone of the island*. Особливістю цих

метафор є те, що їхня пріоритетна функція є не експресивна, а скоріше – номінативна і слугує для полегшення сприйняття просторових характеристик об'єктів природи (вгорі – *the head of the mountain*; знизу – *the foot of the mountain*, збоку – *shoulders of rock*; крайня точка – *peak of headland*) або інших фізичних характеристик, як то вузькість проходу (*narrow neck of land*): *He himself climbed ... and saw the square head of the mountain seeming still a great way off* [9, с. 142]; *There were only a few more yards of stony ground and then the two sides of the island came almost together so that one expected a peak of headland* [9, с. 126].

Безумовно, соматична лексика має потенціал бути вживаною для реалізації експресивної функції. Сприйняття навколишнього середовища крізь призму власного тіла є дуже зрозумілим та доступним для будь-якого читача. Наприклад, щоб передати приємні та комфортні відчуття хлопчика, який насолоджується купанням в лагуні, автор порівнює температуру води із температурою крові: *The water was warmer than his blood and he might have been swimming in a huge bath* [9, с. 13].

В епізоді, коли плем'я дикарів відділилося від тих, хто хотів врятуватися з цього острова, автор змальовує сумну картину біля залишків вогнища: *Ralph and Piggy lay in the sand, gazing at the fire and idly flicking pebbles into its smokeless heart* [9, с. 169]. Соматична метафора *smokeless heart* символізує собою значущість, життєво важливу роль полум'я на острові.

Пейзажу часто відводять другорядну роль по відношенню до сюжету, але природа входить в людську свідомість, перетворюючись у символ, ліричний роздум або тривожне попередження [7]. Описи природних явищ є надзвичайно важливим компонентом посилення драматичності сюжету в романі У. Голдінга. Наближення трагедії, яка сталася із Саймоном, подається паралельно із зображенням змін в погоді, насуванням зливи та грому. До фокусу уваги автора потрапляє образ неба, яке сприймається як джерело загрози, через вживання епітету *looming sky* та метафори *the threat of the sky*: *Piggy was inspecting the looming sky through his glass* [9, с. 180]; *Piggy and Ralph, under the threat of the sky, found themselves eager to take a place in this demented but partly secure society* [9, с. 185].

Іншим маркером-передвісником біди і дощу постає візуальний образ важких хмар: *Up there, for once, were clouds, great bulging towers that sprouted away over the island, grey and cream and copper-colored* [9, с. 169]. Змальовуючи хмари, автор використовує низку кольоронімів *grey and cream*

and copper-colored. Артефактна метафора *towers* у поєднанні з прикметниками *great bulging* інтенсифікує насиченість хмар можливими опадами.

Наступним кроком у посиленні напруги очікуваної біди є **гіперболізований** вислів Ральфа щодо можливої зливи “*We’re going to get buckets of rain*” [9, с. 170].

Апелювання автора до концептосфери зброї (*gun, cannon*) з метою метафоризації грому додає ваги до відтворення атмосфери напруги та небезпеки: *High up among the bulging clouds thunder went off like a gun* [9, с. 170]. *Overhead the cannon boomed again and the dry palm fronds clattered in a sudden gust of hot wind* [9, с. 175].

Злива в оповіданні наближається ближче до вечора. Емфатичність зображення кольорової характеристики відповідного часу доби актуалізовано епітетами-кольоронімами *brassy glare, a brassy sky*: *By early evening the sun had gone and a brassy glare had taken the place of clear daylight* [9, с. 178]; *A buffet of wind made him stagger and he saw that he was out in the open, on rock, under a brassy sky* [9, с. 179].

Не можна оминати увагою використання автором донорської зони металів (*copper-colored clouds, a brassy sky*), яка гармонічно поєднується із темою зброї, про яку згадувалося вище. Тобто, природа, що концептуалізується автором як зброя та метали, з яких виготовляють зброю, однозначно сприяє формуванню у читача відчуття небезпеки, загрози, насилля, або, як говорить текст: *Evening was come, not with calm beauty but with the threat of violence* [9, с. 183]. Референтом цитованого фрагменту постає природний стан «вечір», експресивне зображення якого досягнуто за рахунок омонімічних лексем *come* та *calm*, де значення *calm* надалі утворює контекстуальну антонімію із фразою *the threat of violence*. Прийоми **ігри слів** (*come / calm*) та антонімії разом посилюють драматичність очікуваного насилля.

Не менш значущим є передача акустичних характеристик грому, які містять ознаку гучності і подані дієсловами *exploded, boomed, struck*. Такі самі звуки може продукувати і зброя, що і слугує основою для посилення асоціації грому із зброєю: *All at once the thunder struck* [9, с. 184]; *...and the thunder exploded again so that a littlun started to whine* [9, с. 184]; *Overhead the cannon boomed again and the dry palm fronds clattered in a sudden gust of hot wind* [9, с. 175].

У момент кульмінації танцювального ритуалу племені, коли агонія повністю затьмарила розум дітей, які сприйняли Саймона чи то за звіра, чи то

за монстра, на небосхилі з'являється блискавка, яку автор метафорично зображує як *blue-white scar*: *The dark sky was shattered by a blue-white scar* [9, с. 186]; *Again the blue-white scar jagged above them and the sulphurous explosion beat down* [9, с. 186]; *The blue-white scar was constant, the noise unendurable* [9, с. 186]. Будучи антропоморфною метафорою, що асоціюється з ураженням тілесної цілості людини, метафора *scar* має негативну конотацію і сприяє уявленню загрози та небезпеки.

Образне зображення картини зливи постає розрядженням напруги в атмосфері і завершує собою момент вбивства Саймона: *Then the clouds opened and let down the rain like a waterfall. The water bounded from the mountain-top, tore leaves and branches from the trees, poured like a cold shower over the struggling heap on the sand* [9, с. 187]. У цьому фрагменті спостерігаємо два художніх порівняння, перше з яких (*the rain like a waterfall*), експресивно передає ідею інтенсивності зливи, а друге (*The water... poured like a cold shower*) символізує собою інструмент повернення зграї дикунів до свідомості, прозріння, коли вони після приступу агонії зрозуміли, якою маленькою виявилася жертва їхнього тваринного насилля.

З метою експресивно-образної вербалізації кольористичних характеристик об'єктів та явищ природи автор роману найчастіше (17 прикладів) послуговується концептосферою неживої природи, зокрема актуалізуються:

- **назви металів** (*copper-colored, a sky of thunderous brass*): *So they stood and ate beneath a sky of thunderous brass that rang with the storm-coming* [9, с. 182];

- **назви дорогоцінних металів** (*gold, silver*): *The sun ... lay golden; golden light; the silver of moon; The disc of the sun was dull silver* [9, с. 161]; *Behind them the silver of moon had drawn clear of the horizon* [9, с. 151];

- **назви хімічних елементів** (*sulphurous*): *Again the blue-white scar jagged above them and the sulphurous explosion beat down* [9, с. 186];

- **назви коштовних каменів** (*diamond haze of the beach; pearl, opalescence*): *...the stark colors of the morning were smoothed in pearl and opalescence* [9, с. 70];

- **назви корисних копалин** (*coal*): *Nothing prospered but the flies who blackened their lord and made the spilt guts look like a heap of glistening coal* [9, с. 178].

Трапляються випадки посилення автора на концептосферу тварин з метою відбиття кольо-

рів. Так, блакитно-зелені відтінки лагуни передано метафорою *peacock water*: *Inside was peacock water, rocks and weeds showing as in an aquarium squirrel* [9, с. 53].

У фрагменті, що описує пожежу лісу, яку ненавмисно, через свою необережність влаштували діти, автор скористався зооморфним порівнянням *like a bright squirrel* для концептуалізації двох характеристик полум'я (кольору та манери його розповсюдження): *Small flames stirred at the trunk of a tree and crawled away through leaves and brushwood, dividing and increasing. One patch touched a tree trunk and scrambled up like a bright squirrel* [9, с. 53]. В іншому випадку концепт полум'я сам постає донорською зоною для передачі семантики кольору рослини: *Soon there was a ceiling of smoke and a bush of yellow flame* [9, с. 160].

Не тільки колір, але й відсутність насиченості, яскравості кольору вдалося зобразити авторові за допомогою перенесення людської властивості бліднути на зірки: *Piggy bumped into him and a twin grabbed him as he made for the oblong of paling stars* [9, с. 119].

Слід також зазначити, що універсальна, широко-розповсюджена кольорогама сонця, що представлена прикметником *yellow* та епітетом *gold*, вдало використовується автором для створення **перефрази** сонця: *He pointed to the touch of yellow above the sea* [9, с. 153]; *A point of gold appeared above the sea and at once all the sky lightened* [9, с. 153].

У контексті всього сюжету особливо яскравим та вражаючим постають **артефактні метафори**, які несуть на собі відголосок, відлуння цивілізації, яка повністю відсутня на острові, тому й має гострий емоційний вплив на героїв при їхньому сприйнятті навколишнього оточення. Наприклад, донорська зона концептосфери архітектури, зокрема елементи будівельних конструкцій, як то *wall, roof, flat, dome, ladder, stacks, chimneys* лише посилюють контраст між відсутністю будь-яких житлових споруд та потребою в них: *...the shattered rocks lifted up their stacks and chimneys* [9, с. 32]; *The whole space was walled with dark aromatic bushes, and was a bowl of heat and light* [9, с. 68]; *This day promised, like the others, to be a sunbath under a blue dome* [9, с. 125]. *Then the roof of leaves broke up and they halted, breathing quickly...* [9, с. 145]; *Roger clambered up the ladder-like cliff* [9, с. 195]. Елементами інтер'єру також слугують природні об'єкти: *lamps of stars; the mat of creepers; curtain of creepers*.

Таблиця 1

Донорська зона Реципієнтна зона	Антропоморфна концептосфера	Артефактна концептосфера	Зооморфна концептосфера
Об'єкти флори 45 од. (33 %)	21 од.	16 од.	8 од.
Астральні об'єкти 28 од. (20 %)	20 од.	8 од.	—
Водні об'єкти 13 од. (10 %)	10 од.	3 од.	—
Об'єкти земної поверхні 28 од. (20 %)	7 од.	11 од.	10 од.
Природні явища 24 од. (17 %)	12 од.	9 од.	3 од.
Разом 138 од. (100 %)	70 од. (51 %)	47 од. (34 %)	21 од. (16 %)

Не можна не зазначити той факт, що саме артефактні метафори притаманні мовленню Ральфа і Саймона, хлопчиків, які уособлюють собою цивілізаційний початок в опозиції до природного. Їхнє бачення та сприйняття природного середовища іде крізь призму досвіду та надбань людства. Наприклад, форма і колір одиночного валуна в лагуні створює у свідомості Ральфа образ торта вкритого глазур'ю, а Саймон, вражений цвітінням кущів, називає бутони свічками: *There was a jumble of the usual squareness, with one great block sitting out in the lagoon. Sea birds were nesting there. "Like icing," said Ralph, "on a pink cake"* [9, с. 29]; *Here they paused and examined the bushes round them curiously. Simon spoke first. "Like candles. Candle bushes. Candle buds"* [9, с. 35]. Обидва хлопчика вбачають в природі атмосферу романтики, гармонії людського та природного.

Ще одним способом творення образів природних реалій є результат взаємодії доменів всередині самої концептосфери природи, зокрема, доменів флори та фуани, що уможливорює виокремити зооморфну метафору. Наприклад, аналогізація пальм із птахами зумовлює актуалізацію анатомо-фізіологічних та інших ознак птахів (*fledged, feathers, feathery, a bird's nest*). *The shore was fledged with palm trees* [9, с. 9]; *These stood or leaned or reclined against the light and their green feathers were a hundred feet up in the air* [9, с. 9]; *They tried the forest but it was thick and woven like a bird's nest* [9, с. 142]. *...feathery tops of the palms were green* [9, с. 125]. У змальованих автором пейзажах лексеми *palms* та *creepers* взагалі посідають особливе місце за частотністю використання, оскільки їхні референти

являють собою своєрідність рослинного світу острова. Експресивно-емоційного забарвлення набуває образ ліан (*creepers*), які репрезентуються повторюваною зоометафорою *snakes: Tall swathes of creepers rose for a moment into view, agonized, and went down again. The little boys screamed at them. "Snakes! Snakes! Look at the snakes!"* [9, с. 57].

Кількісні показники кореляції реципієнтної і донорської зон для створення метафоричних образів природних реалій подано у таблиці 1.

Висновки. У результаті лінгво-стилістичного аналізу «природного фону» роману У.Голдінга *Lord of the Flies* була запропонована класифікацій лексичних одиниць, які позначають природні реалії в сюжеті твору. Вона охоплює п'ять предметно-понятійних груп: об'єкти флори, астральні об'єкти, водні об'єкти, об'єкти земної поверхні, природні явища. З-посеред стилістичних засобів творення образів об'єктів природи виявили активність метафори, порівняння, епітети, гіперболи, перефрази та гра слів. Метафора як найпродуктивніший засіб образотворчості представлена такими різновидами, як персоніфікація (процесуальна та соматична), артефактна, зооморфна та метафори неживої природи. Окремо було створено семантичну класифікацію експресивних кольористичних характеристик природних реалій. На прикладах продемонстровано як опис природи стає інструментом посилення драматичності сюжету. Перспективою розвідки постає можливість аналізу мовного аспекту пейзажних описів усієї творчості У.Голдінга з метою уточнення авторського ідіостилу, його способу світобачення і доповнення художньої картини світу.

Список літератури:

1. Белінська І. Д. Еволюція концепції природи в європейській свідомості рубежу XVIII–XIX ст. і трансформація пейзажного образу в художній літературі. *Studia Methodologica : альманах*. Тернопіль : ТНПУ, 2010. Вип. 30. С. 113–118.
2. Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки культури в історії літературної мови. *Мовознавство*. 2007. № 4–5. С. 3–12.
3. Кравець Л. В. Метафора природи в поетичних текстах М. Рильського і Л. Костенко. *Культура слова*. № 92, 2020. С. 52–62.

4. Майборода Н.Г. Опис природи у художніх творах Д.І. Яворницького як компонент етнолінгвістичної картини світу. *Вісник Дніпропетровського у-ту. Серія: Мовознавство*. 2008. Т. 16, вип. 14. С. 166–172.
5. Малярчук О.В. Концепт природа в системі антропоцентричного та когнітивного підходу до мови. «Сучасні лінгвістичні студії XXI століття», 2015. pp. 50–53.
6. Саєвич І.Г. Концепт «Сонце» в українському лінгвокультурному просторі. *Studia methodologica*. Вип. 31, 2011. С. 58–61.
7. Сідорцова С.О. Поетика пейзажу: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство*: Міжвуз. зб. наук. ст. 2011. Вип. XXIV, ч. 2. С. 403–411.
8. Швачко С.О., Кобякова І.К., Анохіна Т.О. Концептуальний підхід до структурних одиниць текстів: контрастивні аспекти. URL : [http://visnyk.sumdu.edu.ua/arhiv/2007/2\(107\)/33_shvach.pdf](http://visnyk.sumdu.edu.ua/arhiv/2007/2(107)/33_shvach.pdf).
9. Golding W., *Lord of the Flies*. URL: <https://lexiconic.net/english/LordoftheFlies.pdf> (дата звернення : 20.03.2023).
10. Meisner M. S. Metaphors of Nature. Old Vinegar in New Bottles? *The Trumpeter. Journal of Ecosophy*. Volume 12, № 1. Light Star Press, 1995. Pp. 11–18.

Sukhovetska L. V. LINGUO-STYLISTIC MEANS OF SHAPING NATURE-RELATED IMAGES IN THE NOVEL “LORD OF THE FLIES” BY W. GOLDING

The article analyzes the linguo-stylistic aspect of landscape descriptions in W. Golding's novel “Lord of the Flies”. The substantial role of nature in the plot and in revealing the idea of the selected novel determines the relevance of the work. All the events of the novel take place on a desert island, where there are no signs of civilization and, accordingly, nature serves as the only permanent environment in which children do try to survive. The main idea of the work highlights the correlation between the natural and social aspects in a child's entity. The purpose of the paper is to outline the range of linguistic and stylistic devices used by the author to create fiction images. The linguistic analysis of the “natural background” of the novel “Lord of the Flies” has resulted in the classification of lexical units denoting nature-related objects in the plot. It encompasses five conceptual groups, in particular: flora objects, celestial objects, water objects, earth surface objects, and natural phenomena.

Metaphors, similes, epithets, hyperbole, paraphrases, and a play on words represent the scope of the most active linguistic devices for creating images of nature objects. Metaphor as the most productive tool of imagery is represented by such varieties as personification (procedural and somatic), artifact metaphor and zoomorphic one. The author has offered a semantic classification of expressive color characteristics of nature realities. It has been stated that in order to expressively verbalize the color characteristics of natural objects and phenomena the author of the novel takes advantage of the names of metals, precious metals, chemical elements, precious stones, and minerals. Some concrete examples have demonstrated how the descriptions of nature-related fragments intensify the dramatic effect of the plot. The prospect of the study lies in the possibility analyze the linguistic aspect of landscape descriptions of all of W. Golding's works in order to clarify the author's individual style, his way of the world-perception and to complete the fiction picture of the world.

Key words: artistic image, nature-related objects, landscape description, nature-related metaphors, recipient zone, donor zone.